

REGIMUL JURIDIC AL ENTITĂȚILOR ECONOMICE REFLECTAT ÎN JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE

Prof. univ. dr. **Mona-Maria Pivniceru**, Dr. **Benke Károly**
(coord.)

Dr. Valentina Bărbățeanu, Ioana Marilena Chiorean,
Andreea Costin, Irina Loredana Gulie, Patricia Marilena Ionea,
Simina Popescu-Marin, Cristina-Cătălina Turcu

Editura
Hamangiu
2021

Capitolul III. Condiții de admisibilitate privind competența Curții Constituționale

§1. În raport cu competența autorității legiuitoare

1. Excepția de neconstituționalitate. Excluderea competenței Curții Constituționale de a se pronunța asupra unei omisiuni de reglementare. Inadmisibilitate

<p>Norma criticată</p>	<p>Art. 223 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, care are următorul cuprins: „<i>Ca urmare a excluderii, instanța judecătorească va dispune, prin aceeași hotărâre, și cu privire la structura participării la capitalul social a celorlalți asociați</i>”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „<i>Legea societăților</i>”.</p>
<p>Texte constituționale și convenționale invocate</p>	<p>Texte constituționale: Art. 16 privind egalitatea în fața legii, art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 44 alin. (2) și (3) privind dreptul de proprietate privată și art. 136 alin. (5) privind inviolabilitatea proprietății private</p> <p>Texte convenționale: Art. 7 și art. 17 alin. (2) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, referitoare la egalitate, respectiv proprietate</p>
<p>Critica de neconstituționalitate formulată</p>	<p>Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect soluționarea acțiunii de excludere a unui asociat.</p> <p>Se susține că dispoziția de lege criticată este neconstituțională, întrucât creează un dezavantaj pentru asociatul exclus, în raport cu asociații rămași în societatea comercială, încălcând dreptul de proprietate al acestuia și dreptul la un proces echitabil. Totodată, susține că textul criticat ar trebui să prevadă care sunt drepturile asociatului exclus.</p>
<p>Analiza criticilor de neconstituționalitate</p>	
<p><i>Critica de neconstituționalitate formulată privește faptul că nu sunt reglementate drepturile asociatului exclus dintr-o societate comercială.</i></p>	<p>Art. 61 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992</p> <p>Autorul excepției este nemulțumit, în realitate, de o omisiune a textului de lege criticat din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, și anume de faptul că nu sunt reglementate drepturile asociatului exclus dintr-o societate comercială.</p>

<i>Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu care a fost sesizată, neputându-le modifica sau completa.</i>	Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu care a fost sesizată, neputându-le modifica sau completa. Ca atare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 223 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă.
Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 779/2007, M. Of. nr. 730 din 29 octombrie 2007)

2. Excepția de neconstituționalitate. Pierderea dreptului la acțiune în regularizare în termen de 1 an. Critica vizând durata termenului stabilit de legiuitor. Imposibilitatea de a se modifica sau completa actele supuse controlului. Inadmisibilitate

Norma criticată	Art. 48 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, care are următorul cuprins: „Dreptul la acțiunea de regularizare se prescrie prin trecerea unui termen de un an de la data înmatriculării societății”.
Texte constituționale și convenționale invocate	Texte constituționale: Art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 44 privind dreptul de proprietate privată Texte convenționale: Art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale
Critica de neconstituționalitate formulată	Excepția a fost ridicată într-o cauză având ca obiect soluționarea acțiunii în constatarea calității de acționar. Se susține, în esență, că dispozițiile criticate sunt neconstituționale întrucât instituie un termen de prescripție prea scurt, de natură să producă prejudicii patrimoniale iremediabile, încălcându-se astfel principiul garantării dreptului de proprietate.
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<i>Curtea se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu care a fost sesizată, neputându-le modifica sau completa.</i>	Art. 61 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 Autorul excepției este nemulțumit de faptul că termenul de prescripție a acțiunii în regularizare prevăzute de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale este prea scurt. S-a reținut că potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu care a fost sesizată, neputându-le modifica sau completa. Ca atare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă.

Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 934/2007, M. Of. nr. 801 din 23 noiembrie 2007)

3. Excepția de neconstituționalitate. Solicitarea completării textului de lege criticat. Excluderea analizei criticilor având asemenea obiect. Inadmisibilitate

Norma criticată	<p>Art. 222 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, care are următorul cuprins: „(1) Poate fi exclus din societatea în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată:</p> <p>a) asociatul care, pus în întârziere, nu aduce aportul la care s-a obligat;</p> <p>b) asociatul cu răspundere nelimitată în stare de faliment sau care a devenit legalmente incapabil;</p> <p>c) asociatul cu răspundere nelimitată care se amestecă fără drept în administrație ori contravine dispozițiilor art. 80 și 82;</p> <p>d) asociatul administrator care comite fraudă în dauna societății sau se servește de semnătura socială sau de capitalul social în folosul lui sau al altora”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „Legea societăților”.</p>
Texte constituționale invocate	Art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 45 privind libertatea economică
Critica de neconstituționalitate formulată	Se susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor art. 16, art. 21 și art. 45 din Constituție, deoarece limitează motivele pentru care asociații pot fi excluși din societate.
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<p><i>Autorul excepției solicită extinderea dispozițiilor criticate și la alte situații, neprevăzute în text, în sensul adăugării în cuprinsul acestuia și a altor cazuri în care asociatul ar putea fi exclus din societate.</i></p> <p><i>Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării.</i></p> <p><i>Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.</i></p>	<p>Art. 61 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992</p> <p>Autorul excepției solicită extinderea dispozițiilor art. 222 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 și la alte situații, neprevăzute în text, în sensul adăugării în cuprinsul acestuia și a altor cazuri în care asociatul ar putea fi exclus din societate.</p> <p>Or, acceptarea acestor critici ar echivala cu transformarea instanței de contencios constituțional într-un legislator pozitiv, ceea ce ar contraveni art. 61 din Constituție, potrivit căruia „Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării”, și dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”.</p>

Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 1112/2007, M. Of. nr. 893 din 28 decembrie 2007)

4. Excepția de neconstituționalitate. Critici vizând modalitatea de redactare a textului de lege criticat. Competența exclusivă a legiuitorului. Inadmisibilitate

Norma criticată	<p>Art. 119 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, modificat și completat prin art. I pct. 66 din Legea nr. 441/2006, publicată în M. Of. nr. 955 din 28 noiembrie 2006, cu următorul cuprins: „În cazul în care consiliul de administrație, respectiv directoratul, nu convoacă adunarea generală, instanța de la sediul societății, cu citarea consiliului de administrație, respectiv a directoratului, va putea autoriza convocarea adunării generale de către acționarii care au formulat cererea. Prin aceeași încheiere instanța aprobă ordinea de zi, stabilește data de referință prevăzută la art. 123 alin. (2), data ținerii adunării generale și, dintre acționari, persoana care o va prezida”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „Legea societăților”.</p>
Texte constituționale invocate	Art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și art. 24 privind dreptul la apărare
Critica de neconstituționalitate formulată	Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect autorizarea convocării Adunării Generale a Acționarilor. Se susține că textul de lege criticat nu reglementează existența căilor de atac împotriva încheierii prin care se soluționează cererile de autorizare a convocării adunărilor generale ale acționarilor, precum și care este natura procedurii în care se soluționează astfel de cereri, contencioasă sau necontencioasă.
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<p><i>Autorul excepției este nemulțumit de modalitatea de redactare a textului de lege criticat.</i></p> <p><i>Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.</i></p>	<p>Art. 61 și art. 146 lit. d) și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992</p> <p>Autorul excepției este nemulțumit de modalitatea de redactare a textului de lege criticat, susținând, în esență, că legiuitorul trebuia să reglementeze expres cadrul procesual în care se soluționează cererile de autorizare a convocării adunărilor generale ale acționarilor și solicitând astfel, în mod indirect, modificarea textului de lege criticat.</p> <p>Acest aspect excedează competenței Curții Constituționale, care, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”.</p>

<i>Parlamentul are competența exclusivă de a modifica o normă legală, ca unica autoritate legiuitoare a țării.</i>	Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 61 alin. (1) din Constituție, Parlamentul are competența exclusivă de a modifica o normă legală, ca „ <i>unica autoritate legiuitoare a țării</i> ”.
Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 1058/2009, M. Of. nr. 551 din 7 august 2009)

5. Excepția de neconstituționalitate. Critici care implică modificarea textului de lege criticat. Excluderea competenței Curții Constituționale de a modifica ori completa prevederile supuse controlului. Inadmisibilitate

Norma criticată	<p>Art. 117 alin. (6) și (7) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, modificate prin Legea nr. 441/2006, publicată în M. Of. nr. 955 din 28 noiembrie 2006, care au următorul cuprins: „(6) <i>Convocarea va cuprinde locul și data ținerii adunării, precum și ordinea de zi, cu menționarea explicită a tuturor problemelor care vor face obiectul dezbaterilor adunării. În cazul în care pe ordinea de zi figurează numirea administratorilor sau a membrilor consiliului de supraveghere, în convocare se va menționa că lista cuprinzând informații cu privire la numele, localitatea de domiciliu și calificarea profesională ale persoanelor propuse pentru funcția de administrator se află la dispoziția acționarilor, putând fi consultată și completată de aceștia.</i></p> <p><i>(7) Când pe ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea actului constitutiv, convocarea va trebui să cuprindă textul integral al propunerilor”.</i></p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „<i>Legea societăților</i>”.</p>
Texte constituționale invocate	Art. 44 alin. (2) privind dreptul de proprietate privată și art. 45 privind libertatea economică
Critica de neconstituționalitate formulată	Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect anularea unei hotărâri a unei adunări generale a acționarilor. Se susține că libertatea economică nu presupune doar dreptul de asociere în vederea obținerii de profit, ci și dreptul de a-și gestiona resursele de o manieră independentă, de natură a maximiza profitul societății respective. Fiind vorba despre o nulitate absolută, un acționar se poate prezenta la Adunarea Generală a Acționarilor și, dacă punctul său de vedere nu este împărțit, poate cere anularea hotărârii pe alte motive decât pentru nelegalitatea deciziei. O astfel de limitare a libertății economice din motive pur formale nu este

	necesară într-o societate democratică, deoarece, atât timp cât persoana care a invocat motivele de nulitate absolută nu a fost prejudiciată, societatea ar trebui lăsată să se concentreze pe scopul pentru care a fost creată.
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<p><i>Autorul excepției este nemulțumit de conținutul acestuia, urmărind, astfel, modificarea lui.</i></p> <p><i>Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.</i></p>	<p>Art. 61 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992</p> <p>Examinând excepția, Curtea a constatat că, în realitate, autorul acesteia nu face o critică efectivă de neconstituționalitate a textului, ci este nemulțumit de conținutul acestuia, urmărind, astfel, modificarea lui.</p> <p>În consecință, având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit cărora Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului, rezultă că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.</p>
Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 683/2010, M. Of. nr. 463 din 6 iulie 2010)

6. Excepția de neconstituționalitate. Neaplicarea ipotezei normei criticate autoarei excepției. Solicitare de modificare a textului. Invocarea unor noi temeuri constituționale direct în fața Curții Constituționale. Inadmisibilitate

Norma criticată	<p>Art. 134 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, care are următorul cuprins: „(1) Acționarii care nu au votat în favoarea unei hotărâri a adunării generale au dreptul de a se retrage din societate și de a solicita cumpărarea acțiunilor lor de către societate, numai dacă respectiva hotărâre a adunării generale are ca obiect:</p> <p>a) schimbarea obiectului principal de activitate;</p> <p>b) mutarea sediului societății în străinătate;</p> <p>c) schimbarea formei societății;</p> <p>d) fuziunea sau divizarea societății.</p> <p>(2) Dreptul de retragere poate fi exercitat în termen de 30 de zile de la data publicării hotărârii adunării generale în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a)-c), și de la data adoptării hotărârii adunării generale, în cazul prevăzut la alin. (1) lit. d).</p> <p>(2¹) În cazurile prevăzute de art. 246¹ și 246², acționarii care nu sunt în favoarea fuziunii/divizării își pot exercita dreptul de retragere în termen de 30 de zile de la data publicării proiectului de fuziune/divizare în condițiile art. 242 alin. (2) sau, după caz, art. 242 alin. (2¹).</p>
------------------------	--

	<p>(3) Acționarii vor depune la sediul societății, alături de declarația scrisă de retragere, acțiunile pe care le posedă sau, după caz, certificatele de acționar emise potrivit art. 97.</p> <p>(4) Prețul plătit de societate pentru acțiunile celui ce exercită dreptul de retragere va fi stabilit de un expert autorizat independent, ca valoare medie ce rezultă din aplicarea a cel puțin două metode de evaluare recunoscute de legislația în vigoare la data evaluării. Expertul este numit de judecătorul delegat în conformitate cu dispozițiile art. 38 și 39, la cererea consiliului de administrație, respectiv a directoratului.</p> <p>(5) Costurile de evaluare vor fi suportate de societate”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „Legea societăților”.</p>
Texte constituționale invocate	Art. 44 alin. (2) privind dreptul de proprietate privată
Critica de neconstituționalitate formulată	<p>Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect pretenții, respectiv obligarea la plata unei sume reprezentând contravaloarea unor acțiuni.</p> <p>Se susține, în esență, că prevederile criticate încalcă dispozițiile art. 44 alin. (2) din Constituție, deoarece stabilesc condiții draconice de retragere din societate, practic instituind „o închisoare” a acționarilor. Astfel, se creează un dezechilibru major în defavoarea acționarilor, în special a celor minoritari, care sunt grav prejudiciați, întrucât nu își pot exercita prerogativele dreptului de proprietate, creându-se o situație de inferioritate a acestora în raport cu drepturile pe care societatea și acționarii le au în virtutea prevederilor art. 134 din Legea nr. 31/1990. Totodată, arată că nu a putut îndeplini procedura prevăzută de art. 134 din Legea nr. 31/1990, deoarece nu a fost notificată niciodată cu privire la data ținerii adunării generale, iar practica de a publica convocările adunării generale în diferite publicații pe care le alege administratorul societății este de natură să ascundă data la care au loc aceste adunări generale, cât și obiectul acestora.</p>
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<p><i>Textul criticat dă posibilitatea acționarilor care nu au votat în favoarea unei hotărâri a adunării generale să se retragă din societate.</i></p> <p><i>Autoarea excepției de neconstituționalitate nu a participat la adunarea generală și nu a votat împotriva unei hotărâri a adunării generale, astfel că nu se regăsește în ipoteza acestei norme.</i></p>	<p>Art. 61 și art. 146 lit. d) din Constituție, art. 2 alin. (3) și art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992</p> <p>Prevederile art. 134 din Legea nr. 31/1990 dau posibilitatea acționarilor care nu au votat în favoarea unei hotărâri a adunării generale să se retragă din societate, în condițiile prevăzute de textul criticat; or, astfel cum reiese din dosarul cauzei, autoarea excepției de neconstituționalitate nu a participat la adunarea generală și nu a votat împotriva unei hotărâri a adunării generale, astfel că nu se regăsește în ipoteza acestei norme. Tocmai pentru acest motiv, autoarea excepției de neconstituționalitate deduce</p>

<p><i>Prin urmare, solicită completarea normelor legale.</i></p> <p><i>Curtea nu poate modifica sau completa prevederile supuse controlului.</i></p> <p><i>Litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre părți.</i></p> <p><i>Invocarea în fața Curții și a altor temeuri de neconstituționalitate decât cele arătate prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată, care nu au fost reținute în încheierea de sesizare pronunțată de instanța judecătorească, este inadmisibilă.</i></p>	<p>pretinsa neconstituționalitate a prevederilor criticate prin prisma unei aplicări a acestora și acționarului care nu a participat la adunările generale și care nu a avut posibilitatea de a-și exprima votul, sens în care dorește completarea normelor legale. În ceea ce privește completarea dispozițiilor de lege, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.</p> <p>În ceea ce privește invocarea, prin notele scrise depuse la dosarul cauzei, precum și prin susținerile în fața instanței de contencios constituțional, și a altor temeuri constituționale în susținerea excepției de neconstituționalitate, respectiv a art. 46 din Constituție referitor la dreptul la moștenire, Curtea a reținut că, potrivit jurisprudenței sale constante, spre exemplu, Decizia nr. 1069/2011, M. Of. nr. 638 din 7 septembrie 2011, litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre părți.</p> <p>Prin urmare, invocarea în fața Curții și a altor temeuri de neconstituționalitate decât cele arătate prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată, în speță, invocarea art. 46 din Constituție, temeii care nu a fost reținut în încheierea de sesizare pronunțată de instanța judecătorească, este inadmisibilă.</p>
<p>Soluția pronunțată</p> <p><i>Inadmisibilitate</i></p>	<p>S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.</p>

(Decizia nr. 684/2015, M. Of. nr. 950 din 22 decembrie 2015)

§2. În raport cu competența autorității judecătorești

1. Excepția de neconstituționalitate. Critici vizând interpretarea și aplicarea textului de lege de către o instanță judecătorească. Supunerea acestora exclusiv controlului judecătoresc. Imposibilitatea juridică de a fi examinate de Curtea Constituțională. Inadmisibilitate

<p>Norma criticată</p>	<p>Art. 10 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările aduse prin art. I pct. 11 din Legea nr. 441/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, și a Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, M. Of. nr. 955 din 28 noiembrie 2006, care are următorul cuprins: „<i>Capitalul social al societății pe acțiuni sau al societății în comandită pe acțiuni nu poate fi mai mic de 90.000 lei</i>”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat,</p>
-------------------------------	--

	aceasta devenind „Legea societăților”, iar potrivit pct. 31, „În tot cuprinsul legii, sintagma «societate comercială» sau, după caz, «societăți comerciale» se înlocuiește cu termenul «societate» sau, după caz, «societăți»”.
Texte constituționale invocate	Art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii și art. 135 alin. (2) lit. a) privind libertatea comerțului
Critica de neconstituționalitate formulată	Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de dizolvare a societății. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2) și art. 135 alin. (2) lit. a). În acest sens se arată că, în condițiile în care societatea s-a constituit pe baza unei foste întreprinderi de stat, în temeiul Legii nr. 15/1991, și atâta vreme cât procesul de privatizare al societății nu s-a finalizat, iar majorarea capitalului social este condiționată de avizul AVAS, „nu i se poate impune majorarea capitalului social în condițiile în care acționarul majoritar întârzie finalizarea privatizării și majorarea capitalului social”.
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<i>Majorarea capitalului social al societății comerciale, condițiile în care aceasta poate fi realizată sau excepțiile eventuale de la prevederile general aplicabile reprezintă o problemă de aplicare a legii, care este atributul exclusiv al instanței judecătorești.</i>	Art. 126 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 Aspectele criticate de autorul excepției nu sunt veritabile chestiuni de constituționalitate. Problema aplicării majorării capitalului social al societății comerciale, a condițiilor în care aceasta poate fi realizată sau a excepțiilor eventuale de la prevederile general aplicabile este o problemă de aplicare a legii , care este atributul exclusiv al instanței judecătorești (a se vedea de exemplu, Decizia nr. 275/2005, M. Of. nr. 670 din 27 iulie 2005).
Soluția pronunțată	S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.
<i>Inadmisibilitate</i>	

(Decizia nr. 294/2008, M. Of. nr. 260 din 2 aprilie 2008)

2. Excepția de neconstituționalitate. Critici vizând interpretarea și aplicarea unui text de lege de către o instanță judecătorească. Act de aplicare a legii. Excluderea controlului de constituționalitate în controlul judecătoresc. Critica privind o omisiune legislativă. Imposibilitatea completării textului de lege criticat pe calea controlului de constituționalitate. Inadmisibilitate

Norma criticată	Art. 56 lit. c), art. 57 și art. 58 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, care au următorul cuprins: – Art. 56 lit. c): „Nulitatea unei societăți înmatriculate în registrul comerțului poate fi declarată de tribunal numai atunci când: [...] c)
------------------------	---

	<p><i>obiectul de activitate al societății este ilicit sau contrar ordinii publice”;</i></p> <p>– Art. 57: „Nulitatea nu poate fi declarată în cazul în care cauza ei, invocată în cererea de anulare, a fost înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond la tribunal”;</p> <p>– Art. 58: „(1) Pe data la care hotărârea judecătorească de declarare a nulității a devenit irevocabilă, societatea încetează fără efect retroactiv și intră în lichidare. Dispozițiile legale privind lichidarea societăților ca urmare a dizolvării se aplică în mod corespunzător. (2) Prin hotărârea judecătorească de declarare a nulității se vor numi și lichidatorii societății. (3) Tribunalul va comunica hotărârea judecătorească oficiului registrului comerțului, care, după menționare, o va trimite Monitorului Oficial al României spre publicare în Partea a IV-a, în extras. (4) Asociații răspund pentru obligațiile sociale până la acoperirea acestora în conformitate cu prevederile art. 3”.</p> <p>Art. 58 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 a fost modificat de art. 18 pct. 7 din titlul IV al Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, menținându-se soluția legislativă criticată. Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „Legea societăților”, iar potrivit pct. 31, „În tot cuprinsul legii, sintagma «societate comercială» sau, după caz, «societăți comerciale» se înlocuiește cu termenul «societate» sau, după caz, «societăți»”.</p>
<p>Texte constituționale și convenționale invocate</p>	<p>Texte constituționale:</p> <p>Art. 1 privind statul român, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind la accesul liber la justiție, art. 44 alin. (2) privind garantarea și ocrotirea în mod egal a proprietății private, art. 45 privind libertatea economică, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 135 privind economia și art. 136 alin. (5) privind inviolabilitatea proprietății private</p> <p>Texte convenționale:</p> <p>Art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale</p>
<p>Critica de neconstituționalitate formulată</p>	<p>Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni în constatarea nulității unor societăți.</p> <p>Se susține, în esență, că „instanțele judecătorești apreciază și aplică, în mod arbitrar, atât prevederile Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, cât și prevederile Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, conducând, astfel, la disoluția profesiei de consilier juridic”. Arată că „prin</p>

	<p>aplicarea arbitrară de către instanțele judecătorești a prevederilor criticate este lezată dreptul de proprietate al autorilor asupra titlului profesional, denumirii societății, reputației profesionale, clienței, încheierii de autorizare a societății, care constituie «bunuri» conform art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale». Se susține că textele de lege criticate „sunt neconstituționale și sub aspectul neclarității și nedefinirii acțiunii în nulitate”, pentru care nu se prevede un termen de prescripție, dându-se astfel posibilitatea formulării acestei acțiuni oricând, de către orice persoană, punându-se în pericol stabilitatea raporturilor juridice, echitatea și imparțialitatea actului de justiție. Precizează că, „în țările comunitare, termenul de prescriere a acțiunii în constatarea nulității unei societăți comerciale este de un an, soluție care se impune și în legislația română, din rațiuni de identitate”. Consideră că soluționarea acțiunii de constatare a nulității unei societăți comerciale ar trebui să fie de competența curții de apel, iar nu a tribunalului, astfel cum prevăd textele de lege criticate.</p>
Analiza criticilor de neconstituționalitate	
<p><i>Prevederile criticate reglementează norme de procedură privind constatarea de către tribunal a nulității unei societăți înmatriculate în registrul comerțului.</i></p> <p><i>Motivul de neconstituționalitate invocat nu privește textele de lege criticate, ca atare, ci aplicarea acestora.</i></p> <p><i>Nu intră în atribuțiile Curții Constituționale cenzurarea aplicării legii de către instanțele de judecată, controlul judecătoresc realizându-se exclusiv în cadrul sistemului căilor de atac prevăzut de lege.</i></p>	<p>Art. 61, art. 126 și art. 146 lit. d) din Constituție și art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992</p> <p>S-a reținut că prevederile criticate reglementează norme de procedură privind constatarea de către tribunal a nulității unei societăți comerciale înmatriculate în registrul comerțului.</p> <p>S-a constatat că motivul de neconstituționalitate invocat nu privește textele de lege criticate, ca atare, ci aplicarea acestora, aspect care, potrivit art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992, excedează competenței instanței de contencios constituțional. Potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, „<i>Sunt neconstituționale prevederile actelor [...] care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției</i>”, alin. (3) al aceluiași articol stabilind că instanța constituțională „<i>se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată [...]</i>”.</p> <p>Curtea Constituțională a statuat în repetate rânduri că nu intră în atribuțiile sale cenzurarea aplicării legii de către instanțele de judecată, controlul judecătoresc realizându-se exclusiv în cadrul sistemului căilor de atac prevăzut de lege. În acest sens, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, „<i>Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege</i>”.</p> <p>Totodată, critica de neconstituționalitate privește și o omisiune legislativă, autorii excepției fiind nemulțumiți de faptul că prevederile criticate sunt neclare, întrucât nu se prevede un termen de prescripție pentru formularea acțiunii în constatarea nulității unei societăți comerciale, în acest sens precizând că „în țările comu-</p>

<p><i>Curtea Constituțională nu se poate substitui legiuitorului pentru completarea unor noi prevederi celor instituite și nici nu își poate asuma rolul de a crea, abroga sau de a modifica o normă juridică.</i></p> <p><i>Complinirea deficienței de reglementare a normei juridice ar transforma Curtea Constituțională într-un legislator pozitiv.</i></p> <p><i>Curtea Constituțională nu se poate pronunța cu privire la o eventuală redactare defectuoasă a textului legal criticat și nici nu poate face propuneri de lege ferenda.</i></p>	<p>nitare termenul de prescriere pentru formularea acestei acțiuni este de un an, soluție ce se impune și în legislația română, din rațiuni de identitate”. S-a susținut, de asemenea, că soluționarea acțiunii de constatare a nulității unei societăți comerciale ar trebui să fie de competența curții de apel, iar nu a tribunalului, astfel cum prevăd textele de lege criticate.</p> <p>Examinarea criticii de neconstituționalitate cu un atare obiect excedează competenței Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță „<i>numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului</i>”. În acest sens este și jurisprudența constantă a Curții Constituționale, potrivit căreia aceasta nu se poate substitui legiuitorului pentru completarea unor noi prevederi celor instituite și nici nu își poate asuma rolul de a crea, abroga sau de a modifica o normă juridică. Prin acceptarea susținerilor autorilor, în sensul deficienței de reglementare a normei juridice, instanța de contencios constituțional s-ar transforma într-un legislator pozitiv, ceea ce ar contraveni dispozițiilor art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „(1) <i>Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării</i>”. Prin urmare, Curtea Constituțională nu se poate pronunța cu privire la o eventuală redactare defectuoasă a textului legal criticat și nici de a face propuneri <i>de lege ferenda</i>.</p>
<p>Soluția pronunțată</p> <p><i>Inadmisibilitate</i></p>	<p>S-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.</p>

(Decizia nr. 542/2008, M. Of. nr. 446 din 13 iunie 2008)

3. Excepția de neconstituționalitate. Solicitarea unei interpretări din partea Curții Constituționale cu privire la modalitatea de aplicare a dispozițiilor legale criticate. Competența exclusivă a instanțelor judecătorești. Inadmisibilitate

<p>Norma criticată</p>	<p>Art. 143¹ alin. (4) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, care are următorul cuprins: „<i>Directorii pot fi revocați oricând de către consiliul de administrație. În cazul în care revocarea survine fără justă cauză, directorul în cauză este îndreptățit la plata unor daune-interese</i>”.</p> <p>Prin art. 18 pct. 1 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012, titlul Legii nr. 31/1990 s-a modificat, aceasta devenind „<i>Legea societăților</i>”.</p>
<p>Texte constituționale invocate</p>	<p>Art. 21 alin. (1) și (2) privind accesul liber la justiție</p>